

door Maarten Vermeulen

De beurs is geen goede plaats voor christenen, vindt Jan Suk, tot voor kort directeur van CBMC Nederland, een vereniging van christenzakenlieden. Uit roeping bleef hij met het zakenbestaan verbonden, zegt hij. Eind volgende maand gaat hij met pensioen, op het moment dat het ondernemerschap wereldwijd in crisis verkeert. „Het mooiste zou zijn als je de hebzucht onder controle kunt krijgen door je over te geven aan de kracht van de Heilige Geest.”

Dan maar een iets kleinere auto

Jan Suk ziet weinig geovge ondernemers leven in overdaad

Hebben christenen ook last van hebzucht?
„Natuurlijk! Dat zijn ook maar mensen. Begeerte kent iedereen, je moet er voor zorgen dat het niet zover komt dat je erdoor gegrepen wordt. Dan gaat het mis.”

Hoe voorkom je dat?
„Door een goede relatie met God. Hoe dicht je bij de Heer leeft, hoe minder makkelijk je over de schreef gaat. Als jij je vrouw een zoen geeft en tegelijkertijd naar iets anders kijkt, dan klopt er iets niet.”

Dat klinkt wel heel makkelijk.
„Als je dicht bij God leeft, word je gevoeliger voor dingen die niet juist zijn. De Heilige Geest geeft zicht op allerlei zaken. Dan moet je de hebzucht op de beurs hebben gezien. Natuurlijk, het is begeerlijk om geld te verdienen, maar moet je echt gaan voor dat laatste procentje?”

Wat heeft een volgeling van Jezus op de beurs te zoeken?
„De aandelenmarkt is een risicoplek voor christenen. Met aandelen kun je behoorlijk speculeren, dan maak je geld met geld. Daarbij ervaar ik spanning: het creëren van rijkdom verstikt vaak Gods woord.”

Gaan zakendoen en christenen eigenlijk wel samen?
„Handeldrijven en het geldsysteem zijn op zichzelf niet verkeerd. Maar het moeten geen goden worden, dan oefenen ze macht uit over je leven. Ik sprak een CBMC-lid die, als hij 's ochtends uit bed stapte, meteen zijn computer aanzette om de beurskoersen te bekijken. Nog voordat hij zijn vrouw goedemorgen had gewenst, of in de Bijbel had gelezen. Dat kan toch niet? Uiteindelijk besloot deze man zijn computer pas op te starten nadat hij tijd met God had doorgebracht.”

Het is dus een gevaarlijke combinatie, zaken en geloven?
„Je moet op je hoede zijn. Als ondernemer heb je het karakter en de gaven gekregen om zaken te doen. Die moet je gebruiken, niet alleen door er geld mee te verdienen maar ook door te investeren in het Koninkrijk. Als zakenmensen dat inzien en de hebzucht kunnen beheersen, groeit er iets moois.”

Dan heb je dus geen dure auto nodig, of een groot huis.
„Mensen zeggen vaak over christelijke zakenlieden: er is zoveel armoede, ze zouden meer kunnen doen. Maar ik ben heel weinig gelovige ondernemers tegengekomen die overdadig leven. Er wordt veel gegeven, al loopt dat niet altijd in de gaten. Ja, ze rijden in een goede auto. Terecht, want je moet passen binnen de cultuur van de mensen die je wilt bereiken. Wat doe je met je spullen? Die vraag blijft ook staan als je op een studentenkamer woont en niet eens een auto hebt.”

Maar Jezus was toch juist heel erg tegen draads als het ging om geld en bezit?
„Tegendraads ja, maar hij was geen arme man. Dat is een groot misverstand. Hij was een rabbi en had leerlingen, hij kon pesach vieren in een bovensaal en hij hoefde niet te bedelen. Tegelijkertijd was hij heel stellig over hoe mensen zaken doen, dat ze van het huis van zijn Vader een rovershol maakten.”

's Ochtends uit bed stappen en meteen de computer aanzetten om de beurskoersen te bekijken, nog voordat je je vrouw goedemorgen hebt gewenst, of in de Bijbel hebt gelezen. Dat kan toch niet? FOTO GPD/DAVID VAN DAM

ALS JE DICHT BIJ GOD LEEFT, WORD JE GEVOELIGER VOOR DINGEN DIE NIET JUIST ZIJN

Zijn boodschap over geld is bepaald verontwaardigd.
„Geldzucht is de wortel van alle kwaad, inderdaad. Maar zakendoen is prima, als je rekent met Bijbelse principes. Bijvoorbeeld dat een arbeider zijn loon waard is. En Jezus zei zelf dat we vrienden moesten maken met behulp van de Mammon.”

Heb je wat aan de Bijbel als ondernemer?
„Nou en of! De Bijbel is een fantastisch managementboek dat vol staat met richtlijnen en waarden. Welke datum is het vandaag? De achttiende? Pak Spreuken achttien erbij. Dat heb ik ook jaren gedaan toen ik in het bedrijfsleven zat: welke tekst is er vandaag voor mij?”

Hoe gaat dat in de praktijk?
„Vorm geen ongelijk span, staat bijvoorbeeld in de Bijbel. Als je een ongelovige zakenpartner hebt, moet je dat in de gaten houden. Vanuit welke waarde werkt hij? Misschien moet je de samenwerking wel

beëindigen omdat je te veel moet toegeven. Dat komt best vaak voor. Het geldt trouwens ook voor christenen onderling: als een ondernemer samenwerkt met een niet-zakenmens is het goed om met elkaar te praten over welke belangen er spelen.”

Is dat het verschil met niet-gelovige zakenmensen?
„Aan de buitenkant kun je soms geen verschil zien. Er zijn ondernemers die nergens in geloven maar ontzettend goede dingen

doen. In essentie gaat het om de vraag wie de baas is, wie de eer krijgt. Als je het niet voor jezelf doet, straal je wat uit, dat merken mensen.”

Is de kredietcrisis een uitwas van het kwaad?
„Ik weet het niet. Misschien prikt de Heer zelf de ballon wel lek en laat hij zo zien wat de realiteit van geld is. Of beter gezegd, wat het niet is. We stellen ons vertrouwen op een paar cijfertjes op een computerscherm. We bidden al een tijdje dat deze situatie gebruik mag worden om mensen tot inzicht te brengen. Het biedt in elk geval openingen tot een gesprek.”

O ja?
„Onze speciale Alpha-cursussen lopen goed. Tegelijkertijd kan het ook zijn dat mensen alleen maar bozer worden, net als in Openbaring staat. Is dit de wereld die God in zijn hand heeft? De reactie verschilt per persoon, dat betekent dat je moet waken voor makkelijke antwoorden.”

Groei

Jan Suk (65) was tot april 2007 directeur van Christian Business & Management Committee, kortweg CBMC, een organisatie die christelijke zakenmensen wil toerusten en hen helpt met evangeliseren. In de zeventien jaar dat hij directeur was, groeide CBMC sterk in Nederland. Hiervoor was hij onder meer directielid bij een aantal staalbedrijven. Zijn vrouw was onder andere betrokken bij het gebedswerk van CBMC.

Kun je zakendoen en evangeliseren? Het lijkt een verstremgeling van belangen.
„Het gaat heel goed samen. Na afloop van de cursus BusinessAlpha blijven de deelnemers elkaar vaak ontmoeten. Het duurt een tijd voordat ondernemers die tot geloof zijn gekomen de stap naar de kerk durven zetten. En met die belangen valt het wel mee. Je vraagt gewoon of iemand zin heeft om wat meer te leren over het christelijk geloof. En zo niet, even goede vrienden. Natuurlijk, het kan lastig zijn in het zakenverkeer, maar die hobbel moet je even nemen.”

U richt zich vooral op zakenmensen en niet op de wereld waarin ze opereren.
„Er is een bepaald stelsel waarbinnen gehandeld wordt en dat op de kop gooien... dat kunnen we niet. Wel hopen we dat de verandering die we in mensen zien een effect heeft op die wereld. Het mooiste zou zijn als je de hebzucht onder controle kunt krijgen.”

Hoe zou een christelijke zakenwereld eruit zien?
„Dat is een soort paradijs op aarde, zonder beurs. Er wordt geen geld met geld gemaakt maar wel gehandeld. Dan gaat het niet om geld maar om dienstbaarheid aan elkaar.”

De economie is meedogenloos, zoveel is duidelijk geworden de afgelopen maanden. Kun je wel een bedrijf leiden als je gelooft in een ander Koninkrijk?
„Kijk, je onderneming moet natuurlijk overleven. Dat betekent dat je al je talenten en mogelijkheden moet inzetten, maar zonder rottigheid. En ja, dan verdienen je misschien wat minder en rijd je niet in een 'duur merk'. Nou en? Dan neem je toch een iets kleinere auto?”